

הנני בזה להביע רגשי שמחה והתפעלות בהראוני חיבור יפה רב הכמות ועוד יותר רב האיכות ובו הראה כוחו הרה"ג ר' שמואל הבר שליט"א ראש ישיבת קרני שומרון שבו אסף בסדר נכון כל מה שיש בגמ' ובראשונים ואחרונים לא השאיר דבר גדול ולא דבר קטן שלא הביא בספרו מעניני איסור יחוד וביאר כל שיטה ושיטה ביסוד סברתם ואשרי לו ודבר גדול וחשוב מאד לתועלת הרבים להוציאו לאור עולם לתועלת כל לומד שרוצה להבין דברים על שרשם. ולאות חיבה אכתיב כמה הערות ומהם שמכבר הם בדעתי.

תה"ח 2018/06/20

(א) מה שהביא בדף כט מהר"ן פסחים שהקשה למה אין דין יהרג ואל יעבר לאשה להיבעל לגוי מאי שנא מתעמוד לפניו ערומה ומזה הוכיח שבהנאת עצמו אין יהרג ואל יעבר גם בעריות ולכאורה הרמב"ן שחולק סובר שאבזריהו של איסור ערוה שיש בה כרת בביאה גם מה שמביא לזה כמו קריבה לעריות גם בזה יהרג ואל יעבור גם האיסור קריבה הוא דרבנן אבל לגוי שבא על בת ישראל שאין חיוב קנאים פוגעים בה לדעת הרמב"ן אין זה אבזריהו ולכן מה שהביא בדף לה כאילו הרמב"ן והר"ן הולכין באותו שיטה לא יתכן כלל שגם על איסור חלוצה לכהן יהרג ואל יעבר לא יתכן כלל שאם כן קשה מאסתר וכמו שהאריך המלחמות בפ' בן סורר עיי"ש.

(ב) מה שדן בענין יחוד אם נחשב לאבזריהו לכאורה יש לומר שכל דבר שאסור משום קריבה לעריות אינו אסור אלא דרך חיבה וכמו שכתב הש"ך בהלכות נדה וראיה מרופאים שמטפלים בעריות ועיין במשנה נגעים פ"ב מ"ד כיצד ראית הנגע האשה כעורכת כמניקה בנה כאורגת וכו' ועיין בפיה"מ להרמב"ם וקשה איך מותר לכהן לראות ומהמשנה נראה שמדובר גם באשה א"א אלא ע"כ שכל שאינו רואה ערומה בדרך חיבה מותר לצורך וכדעת הש"ך ומעתה הרי באיסור יחוד בדרך כלל וכש"כ כשנוסע עם יולדת אין ביחוד דרך חיבה ובע"כ שיחוד הוא גדר איסור אחר וא"כ אינה בכלל אבזריהו ומותר במקום סכנה שגם אם נאמר שיש ביחוד מעין קריבה לעריות מ"מ כל זה במתיחד דרך חיבה אבל לא דרך חיבה זה אסור אחר וצ"ע.

(ג) מה שהביא מזית רענן לאסור יחוד גם שחוף והביא ראיה ממה שאמור בסוטה שמקנים על ידי שחוף ופריך פשיטא ואם נאמר שעין איסור יחוד בשחוף אין זה פשיטא שיש קינוי גם באופן שאין איסור יחוד אלא ע"כ שיש איסור יחוד ולענ"ד שמ"מ קשה שהרי שחוף משמש מת בעריות פטור ורק בקינוי אסרה תורה לבעלה וכמו שכתב הב"ש בסימן כ' קשה מאי פריך פשיטא וכי זה לא חידוש גדול שיש איסור לבעלה גם על ביאה שאין בה איסור תורה וצ"ע.

(ד) מה שדן אם איסור יחוד הוא איסור בגדר גזירה או שהוא עצמו דבר האסור ויש בזה עוד נ"מ שלא הזכיר הרב המחבר והוא אם יש איסור

יחוד באשה פנויה שנתקדשה לאחר ל' יום אם מותר להתיחד עמה סמוך מאד לזמן שיחולו הקדושין וכן להיפך אם מותר להתיחד על אשת א"א שבעלה גוסס ועומד למות סמוך מאד ובנוב"י דן אם מותר קירוב לאשתו נדה העומדת לטבול עיין נוב"י ת"י יורד" סימן קכב ושם הנוב"י ושם נראה שיש לא תקרבו גם בעומדת להיות מותרת אכן במקום שכעת מותרת ועומדת להיות אסורה נראה ממה שהותר לידם שאין לא תקרבו במקרה שהביאה מותרת והנה בתוס' קידושין דף מה שנחלקו ר"ת ור' מנחם מיוני דקטנה שקדשוה אמה ואביה במדינת הים שר' מנחם אסרה שמא יקדשנה אביה ור"ת התיר שלחשוש שמא קדשה אביה אין לחוש שמעמידין אותה בחזקת פנויה אלא שר' מנחם חושש שמא יקדשנה ושמא ימות אין חזקה ועל זה תירץ ר"ת שכעת היא מותרת מה נחשוש שמא עוד מעט יקדשנה אביה מ"מ עכשיו מותרת וכן בכל שעה שעה מותרת ועיין נוב"י ק סימן שנו שכתב שאם יקדשנו באמצע תשמיש כבר אסורה כעת עיין שם מה שתירץ אבל תירוצו אינו כמו שכתוב בתוס' עיין שם ונראה שדעת ר"ת היא שלא תקרבו ואיסור יחוד אינם באשה שכעת מותרת ולכן אין איסור קריבה ואיסור יחוד בקטינה שהשיאוה אמה ואביה במדינת הים שאם לא כן למה לא ניחוש שתתקדש ושמא ימות חיישינן ואין מותר להתיחד ולהקרב אליה ומה שהנוב"י דן שמא יקדשנה באמצע תשמיש יש לומר שגם אז אין האיסור על שהתחיל בתשמיש אלא שיעשה איסור באמצע תשמיש ולכן כיון שיגיע האמצע נתיר אותה מכח חזקת היתר שוב אין כאן איסור יחוד וקרובה וצ"ע.

אחתום בברכה,

זלמן נחמיה גולדברג

תשובה להשגות:

(א) גם אנחנו כתבנו כדבריו בהסבר דברי הרמב"ן בגוף המאמר והרחבנו הסבר על כך בהערה. כנראה שניסוח הדברים לא היה מדויק ועל כן בעקבות הערת הרב ניסחנו קטע זה שוב כדי שהדברים יהיו ברורים.

(ב) כעין זה כתב הרב אונטרמן זצ"ל הבאנו דבריו בסוף המאמר.

(ד) עיין שערי יושר שער החזקות פרק ח.